

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

Zagreb, rujan 2011.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O ZAVODU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	5
	Programi financirani u 2010.	14
II.	REVIZIJA ZA 2010.	16
	Ciljevi i područja revizije	16
	Metode i postupci revizije	16
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2009.	16
	Nalaz za 2010.	17
III.	MIŠLJENJE	19

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/11-01/16
URBROJ: 613-02-01-11-6

Zagreb, 29. rujna 2011.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2010.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: Zavod) za 2010.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 26. travnja do 29. rujna 2011.

I. PODACI O ZAVODU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Zavod je javna ustanova osnovana Zakonom o mirovinskom osiguranju (Narodne novine 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 79/07, 35/08, 121/10, 130/10 – pročišćeni tekst i 61/11, dalje u tekstu: Zakon), radi provedbe obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti (I. stup mirovinskog osiguranja), u okviru kojega se osigurava ostvarivanje prava zaposlenika, poljoprivrednika, obrtnika, osiguranika samostalnih profesija, hrvatskih branitelja, političkih zatvorenika i drugih osiguranih osoba iz mirovinskog osiguranja. Osiguranicima se na načelima uzajamnosti i solidarnosti obvezno osiguravaju prava za slučaj starosti, invalidnosti i tjelesnog oštećenja, a članovima njihovih obitelji prava za slučaj smrti osiguranika, odnosno korisnika mirovine.

Osiguranici u prvom stupu ostvaruju prava na mirovinu (starosnu, prijevremenu starosnu, invalidsku, obiteljsku, najnižu i osnovnu), profesionalnu rehabilitaciju, novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenja uzrokovanog ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, te naknadu putnih troškova uz ostvarivanje osiguranih prava. Druge djelatnosti Zavoda su provedba postupka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu utvrđenog Zakonom o doplatku za djecu (Narodne novine 94/01, 138/06, 107/07 i 61/11), vođenje evidencija o osiguranim osobama, obveznicima uplate doprinosa i drugih davanja, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i prava na doplatak za djecu, provjera poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika plaćanja doprinosa, radi kontrole podataka o stažu osiguranja, osnovicama za obračun doprinosa i o uplaćenim doprinosima koji služe za ostvarivanje prava, upravljanje i poslovanje prikupljenim sredstvima za namjene utvrđene Zakonom i ulaganje sredstava radi smanjenja obveza uplatitelja doprinosa i drugih davanja ili za povećanje primanja korisnika iz mirovinskog osiguranja, provedba međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, obavljanje statističkih istraživanja i izdavanje stručno informativnih publikacija, razvoj i unapređenje mirovinskog osiguranja i drugo.

Zavod je pravna osoba s pravima, obvezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom, te Statutom koji donosi upravno vijeće, a potvrđuje Hrvatski sabor.

Rad Zavoda je javan. Zavod najmanje jedanput godišnje izvješćuje o svom radu i poslovanju dostavljanjem godišnjeg izvješća Hrvatskom saboru, udrugama osiguranika i korisnika prava iz mirovinskog osiguranja, obavještava o radu i poslovanju putem sredstava javnog informiranja i internetskih stranica Zavoda, osigurava izravnu komunikaciju s osiguranicima, korisnicima prava i građanima preko besplatnog otvorenog telefona, objavljuje publikacije, glasila, brošure i letke, te objavljuje Statut i druge opće akte. Nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Zavoda obavlja Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a u poslovima doplatka za djecu, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Djelatnost, ustrojstvo, upravljanje i rukovođenje Zavoda je određeno Zakonom, Statutom i Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu.

Poslove iz svoje djelatnosti Zavod obavlja u ustrojstvenim jedinicama, koje su sastavni dio jedinstvene stručne službe. Ustrojstvene jedinice Zavoda su Središnja služba sa sjedištem u Zagrebu, 19 područnih službi u županijskim sjedištima i Gradu Zagrebu, te 92 ispostave područnih službi sa sjedištima u općinama i gradovima. Unutarnje ustrojstvene jedinice Središnje službe su: Ured ravnatelja, Ured za upravljanje projektima, Ured za kontrolu, Ured unutarnje revizije, Odjel za odnose s javnošću, Sektor provedbe, Sektor provedbe međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, Sektor pravnih, kadrovskih i općih poslova, Sektor ekonomskih poslova, Sektor upravljanja i gospodarenja imovinom, te Sektor informatike.

Tijela Zavoda su upravno vijeće (koje ima žalbeno vijeće i odbor za predstavke i pritužbe), ravnatelj, pomoćnici ravnatelja, stručno vijeće i predstojnici područnih službi. Zavodom upravlja upravno vijeće, čiji su djelokrug rada, ovlaštenja i odgovornosti određeni Statutom. U svibnju 2008. i prosincu 2009., Vlada Republike Hrvatske je donijela nova rješenja o imenovanju 13 članova upravnog vijeća (na razdoblje četiri godine) na prijedlog nadležnog ministra, te udruga osiguranika, umirovljenika i poslodavaca. U srpnju i kolovozu 2010., Vlada Republike Hrvatske je razriješila dva i imenovala jednog člana, te je u radu upravnog vijeća do konca 2010. sudjelovalo 12 od potrebnih 13 članova. Predsjednik upravnog vijeća od 25. svibnja 2004. je Niko Raič. Zavodom rukovodi ravnatelj, koji ima šest pomoćnika, a imenuje ih i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadležnog ministra. Stručno vijeće je savjetodavno tijelo koje raspravlja o pitanjima rada Zavoda, daje mišljenja i prijedloge rješenja iz područja organizacije rada i obavljanja djelatnosti, te utvrđuje prijedloge općih akata. U radu stručnog vijeća sudjeluje ravnatelj i pomoćnici ravnatelja, a u proširenom sastavu djeluje s predstojnicima područnih službi.

Zavod ima 100,0% udjele u dvije pravne osobe: Hrvatsko mirovinsko osiguranje d.o.o. (dalje u tekstu: HMO) i Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima (dalje u tekstu: HMID).

Društvo HMID je osnovano u srpnju 1997. prema odredbama Zakona o investicijskim fondovima (Narodne novine 107/95, 12/96, 114/01 i 150/05), radi osnivanja i upravljanja investicijskim fondom (Kapitalni fond d.d., Zagreb) u koji je prenesen dio portfelja Zavoda kako bi se osiguralo aktivno upravljanje portfeljem Zavoda. Društvo obavlja djelatnost od ožujka 1998., a temeljni kapital društva upisan u Trgovačkom sudu u Zagrebu i evidentiran u poslovnim knjigama Zavoda iznosi 5.000.000,00 kn. Tijela društva su skupština, nadzorni odbor i uprava koja ima dva člana. Skupštinu čini ravnatelj Zavoda. Osnovni prihod društva je naknada za upravljanje investicijskim fondom koja iznosi 2,0% od prosječne godišnje neto vrijednosti imovine Kapitalnog fonda d.d. U 2010. je naknada ostvarena u iznosu 25.134.888,00 kn (što je 99,5% ukupno ostvarenog prihoda društva u iznosu 25.250.727,00 kn), a ostvarena neto dobit je iznosila 15.987.132,00 kn.

Kapitalni fond d.d. je zatvoreni investicijski fond s javnom ponudom. Posluje prema odredbama Zakona o investicijskim fondovima, a predmet poslovanja je prikupljanje novčanih sredstava javnom ponudom svojih dionica i ulaganje tih sredstava u cilju povećanja vrijednosti imovine fonda, uz uvažavanje načela sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i diobe rizika. Osnovan je u ožujku 1999. prijenosom dijela dionica (18 društava) iz portfelja Zavoda, nominalne vrijednosti u iznosu 1.214.601.654,00 kn. Tržišna vrijednost navedenih dionica u trenutku osnivanja fonda je bila 384.550.100,00 kn, te je temeljni kapital fonda upisan u navedenom iznosu i podijeljen na 3 845 501 redovnu dionicu. Društvo je upisalo i preuzelo 300 dionica fonda u iznosu 30.000,00 kn, a Zavod je upisao i preuzeo 3 845 201 dionicu u iznosu 384.520.100,00 kn, koliko je evidentirano na imovini u poslovnim knjigama Zavoda.

Prema podacima iz izvješća društva HMID i godišnjeg financijskog izvješća Kapitalnog fonda d.d., vrijednost neto imovine Kapitalnog fonda d.d. koncem 2010. je iznosila 1.210.367.766,00 kn, što je povećanje za 122.388.530,00 kn ili 11,3% (koliko iznosi prinos fonda) u odnosu na vrijednost neto imovine Kapitalnog fonda d.d. koncem 2009. u iznosu 1.087.979.236,00 kn.

Društvo HMO je osnovano 1992., a registrirano je za poslove savjetovanja u vezi s poslovanjem i upravljanjem, upravljanje holding društvima i drugo financijsko posredovanje. Prema odredbama ugovora o gospodarenju dionicama i poslovnim udjelima, koji je Zavod zaključio u srpnju 2000. s Hrvatskim fondom za privatizaciju (dalje u tekstu: Fond), društvo u suradnji s navedenim Fondom obavlja stručne poslove u vezi s pripremom i izradom odgovarajuće dokumentacije radi gospodarenja i upravljanja dionicama i poslovnim udjelima trgovačkih društava iz portfelja Zavoda. U skladu s odredbama spomenutog ugovora iz 2000., Fond je gospodario dionicama i poslovnim udjelima iz portfelja Zavoda, uz suglasnost Zavoda. Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske iz travnja 2010., Zavod je u rujnu 2010. s Fondom zaključio dodatak ugovoru o gospodarenju dionicama i poslovnim udjelima Zavoda, prema kojem je Fond ovlašten za upravljanje, prodaju i svako drugo raspolaganje dionicama i poslovnim udjelima, bez suglasnosti Zavoda.

U okviru registrirane djelatnosti, društvo vodi evidencije i sudjeluje u upravljanju trgovačkih društava iz portfelja Zavoda, izrađuje stručne podloge za davanje suglasnosti za raspolaganje dionicama i vlasničkim udjelima trgovačkih društava, poduzima mjere za naplatu izgubljenih dividendi i dospjelih potraživanja, te surađuje s Pravnom službom Zavoda radi procesuiranja spornih potraživanja. Navedene poslove društvo obavlja na temelju ugovora o međusobnim pravima i obvezama u poslovanju, zaključenog sa Zavodom u ožujku 2006. i siječnju 2009.

Prema izvješću o poslovanju društva, na koncu 2010. ukupna nominalna vrijednost dionica i udjela 105 trgovačkih društava i jedne banke iz portfelja Zavoda je iznosila 2.807.919.821,00 kn, što je za 318.605.669,00 kn manje od nominalne vrijednosti ukupnog portfelja Zavoda na dan 1. siječnja 2010. u iznosu 3.126.525.490,00 kn. Smanjenje nominalne vrijednosti portfelja Zavoda u iznosu 318.605.669,00 kn je rezultat smanjenja kapitala 23 društva (20 trgovačkih društava i tri banke) u iznosu 349.836.869,00 kn, te povećanja temeljnog kapitala jedne banke u iznosu 31.231.200,00 kn. Smanjenje u iznosu 349.836.869,00 kn se odnosi na šest trgovačkih društava u stečaju u iznosu 321.126.770,00 kn, na prodanih 15 društava (12 trgovačkih društava i tri banke) u iznosu 16.064.540,00 kn, te smanjenje kapitala dva trgovačka društva u iznosu 12.645.559,00 kn.

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta određuju se radna mjesta, okvirni broj službenika i namještenika na pojedinim radnim mjestima, s opisom njihovih osnovnih poslova i zadataka i stručnih uvjeta za rad, vrijednosti koeficijenata složenosti poslova radnih mjesta i druga pitanja značajna za obavljanje poslova u Zavodu koja nisu uređena Pravilnikom o radu. Navedenim Pravilnikom je predviđeno 3 709 izvršitelja na sistematiziranim radnim mjestima.

Zavod je tijekom 2010. obavljao redovnu djelatnost iz svog djelokruga vezano za tri programa: mirovine i mirovinska primanja, administracija i upravljanje mirovinskim sustavom i osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika, u okviru kojih se provodi više aktivnosti i projekata.

Sredstva za obavljanje redovne djelatnosti planirana su u državnom proračunu u visini 99,9% ukupnih sredstava.

Koncem 2010. u Zavodu su bila 3 193 zaposlenika. Ravnatelj Zavoda od 27. listopada 2004. je Mile Rukavina.

Financijski izvještaji

Zavod vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi su planirani u iznosu 35.586.704.160,00 kn, a ostvareni su u iznosu 35.498.712.080,00 kn, što je za 87.992.080,00 kn ili 0,2% manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2010.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2010.

u kn

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti	35.582.104.160,00	35.413.328.050,00	99,5	99,8
2.	Prihodi po posebnim propisima	0,00	80.935.616,00	-	0,2
3.	Prihodi ostvareni obavljanjem poslova na tržištu (vlastiti prihodi)	4.600.000,00	3.682.217,00	80,0	-
4.	Prihodi od financijske imovine	0,00	766.197,00	-	-
	Ukupno	35.586.704.160,00	35.498.712.080,00	99,8	100,0

Prema poslovnim knjigama i financijskim izvještajima Zavoda prihodi su ostvareni u iznosu 35.498.712.080,00 kn, a prema podacima iz izvještaja o izvršenju Državne riznice prihodi (doznačena sredstva) iznose 35.417.010.567,00 kn. Razlika u iznosu 81.701.513,00 kn se odnosi na prihode ostvarene na deviznom računu Zavoda, od čega je 80.935.316,00 kn ostvareno prema posebnim propisima, a 766.197,00 kn od financijske imovine. Prihodi ostvareni na deviznom računu nisu uplaćeni u državni proračun, nego su (na temelju suglasnosti Ministarstva financija) s deviznog računa u listopadu i prosincu 2010. isplaćene mirovine u inozemstvo u iznosu 76.920.465,00 kn, te su za navedeni iznos umanjeni zahtjevi prema državnom proračunu za isplatu mirovina korisnicima u inozemstvo koncem 2010.

Ukupni prihodi su više ostvareni za 409.123.268,00 kn ili 1,2% u odnosu na 2009., kada su iznosili 35.089.588.812,00 kn.

Vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode iz državnog proračuna ostvarene iz doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti u iznosu 19.069.576.648,00 kn (čine 53,7% ukupno ostvarenih prihoda) i općih prihoda proračuna u iznosu 16.343.751.402,00 kn (što je 46,1% ukupnih prihoda). Prihodi iz doprinosa za mirovinsko osiguranje su manje ostvareni za 51.520.177,00 kn ili 0,3% od planiranih, a manje su ostvareni za 768.798.196,00 kn ili 3,9% u odnosu na 2009. (kada su iznosili 19.838.374.844,00 kn).

Prihodi za mirovine i mirovinska primanja iz općih prihoda proračuna su manje ostvareni za 117.255.933,00 kn ili 0,7% od planiranih, a više su ostvareni za 1.127.685.893,00 kn ili 7,4% u odnosu na 2009., kada su iznosili 15.216.065.509,00 kn. Prihodi iz državnog proračuna su ostvareni za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 35.380.898.097,00 kn i nabavu nefinancijske imovine u iznosu 32.429.954,00 kn.

Prihodi prema posebnim propisima su ostvareni na deviznom računu Zavoda u iznosu 80.935.616,00 kn, a odnose se na prihode od uplata inozemnih mirovinskih fondova po preračunima mirovina (iz bivše Jugoslavije) u iznosu 64.044.043,00 kn, od povrata nepripadno isplaćenih mirovina u inozemstvo putem banaka u iznosu 13.951.227,00 kn, prihode od osiguravajućih i trgovačkih društava za naknadu štete u iznosu 1.297.512,00 kn, prihode po regresima od nepripadno isplaćenih mirovina u iznosu 882.395,00 kn, prihode od korisnika usluga invalidske komisije i refundacija troškova invalidske komisije iz inozemstva u iznosu 738.457,00 kn, povrata neisplaćenih božićnica u inozemstvu u iznosu 2.766,00 kn, te druge prihode prema posebnim propisima u iznosu 19.216,00 kn.

Prihodi prema posebnim propisima su više ostvareni za 50.011.470,00 kn u odnosu na 2009., kada su iznosili 30.924.146,00 kn. Povrati mirovina iz inozemstva u 2009. su iznosili 15.018.965,00 kn, a uplate inozemnih mirovinskih fondova po preračunima mirovina su iznosile 14.389.397,00 kn. Povećanje prihoda prema posebnim propisima u 2010. u odnosu na 2009. proizlazi iz velikog povećanja uplata po preračunima mirovina. U 2010. je riješeno više zahtjeva za ponovno određivanje mirovina iz hrvatskog osiguranja u skladu s odredbama proračuna mirovine prema članku 43. Ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i Federacije Bosne i Hercegovine i članku 39. Ugovora između Republike Hrvatske i Socijalističke Republike Srbije, te su inozemni mirovinski fondovi uplatili sredstva u 2010. koja je Republika Hrvatska potraživala kao odštetni zahtjev.

Vlastiti prihodi su naplaćeni u iznosu 4.092.113,00 kn i to od davanja u zakup poslovnih prostora u iznosu 3.139.370,00 kn, te od naknade za rad stručne službe na obavljanju dijela posla Središnjeg registra osiguranika, za osiguranike koji su sami obveznici plaćanja doprinosa, u iznosu 952.743,00 kn. Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje je prenesen dio naplaćene zakupnine u iznosu 171.912,00 kn na ime suvlasništva na poslovnim prostorima, te su u državni proračun uplaćeni prihodi u iznosu 3.920.201,00 kn. Iz državnog proračuna su povučeni vlastiti prihodi u iznosu 3.682.217,00 kn i utrošeni za pokriće planiranih rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja. Uplaćena sredstva vlastitih prihoda u državni proračun u iznosu 237.984,00 kn nisu iskorištena.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi su planirani u iznosu 35.586.704.160,00 kn, a izvršeni su u iznosu 35.477.349.809,00 kn, što je za 109.354.351,00 kn manje od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o planiranim i izvršenim rashodima za 2010.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi za 2010.

u kn

Redni broj	Rashodi	Planirano	Izvršeno	Izvršenje u %	Udjel izvršenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	346.179.160,00	344.095.864,00	99,4	1,0
2.	Materijalni rashodi	112.805.000,00	107.075.796,00	94,9	0,3
3.	Financijski rashodi	120.780.000,00	107.505.094,00	89,0	0,3
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	34.971.950.000,00	34.885.958.289,00	99,8	98,3
5.	Drugi rashodi	51.000,00	79.244,00	155,4	-
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	34.939.000,00	32.635.522,00	93,4	0,1
Ukupno		35.586.704.160,00	35.477.349.809,00	99,7	100,0
Višak prihoda		0,00	21.362.271,00	-	-

Ukupno ostvareni prihodi iznose 35.498.712.080,00 kn, a ukupni rashodi su izvršeni u iznosu 35.477.349.809,00 kn, te je ostvaren višak prihoda u iznosu 21.362.271,00 kn. S obzirom da je preneseni višak prihoda iz 2009. iznosio 30.592.619,00 kn, raspoloživi višak prihoda u sljedećem razdoblju je iznosio 51.954.890,00 kn.

Vrijednosno su najznačajniji rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (rashodi za mirovine i druga mirovinska primanja) u iznosu 34.885.958.289,00 kn, koji čine 98,3% ukupnih rashoda. U odnosu na 2009., navedeni rashodi su više izvršeni za 481.634.302,00 kn ili 1,4% zbog povećanja broja umirovljenika, isplate dodatka na mirovine i povećanja mirovina (prijevremene starosne, najniže i invalidske mirovine) prema odredbama Zakona. Tijekom 2010. nije bilo povećanja temeljem usklađivanja mirovina.

Koncem prosinca 2010. u Zavodu su bila evidentirana 1 475 363 osiguranika ili 3,6% manje, a korisnika 1 200 386 ili 2,3% više u odnosu na prosinac 2009., što čini omjer 1,23:1 između broja osiguranika i umirovljenika. U 2010. je nastavljen trend porasta broja korisnika mirovina, a smanjenja broja osiguranika. Od ukupno 1 200 386 umirovljenika, na korisnike starosne mirovine se odnosi 622 253 ili 51,8%, invalidske mirovine 326 982 ili 27,3% i obiteljske 251 151 ili 20,9% umirovljenika.

Rashodi za mirovine i druga mirovinska primanja u iznosu 34.885.958.289,00 kn se odnose na mirovine koje su korisnici ostvarili u skladu s godinama starosti, stažu osiguranja i mirovinskom stažu na temelju odredbi Zakona i općim propisima o mirovinskom osiguranju u iznosu 27.698.277.977,00 kn i mirovine koje su korisnici ostvarili prema posebnim propisima za pojedine kategorije osiguranika u iznosu 7.178.008.501,00 kn, te druga mirovinska primanja i naknade u iznosu 9.671.811,00 kn.

Rashodi za mirovine ostvarene prema posebnim propisima su izvršeni u iznosu 7.178.008.501,00 kn i čine 20,6% ukupno izvršenih rashoda za mirovine i druga mirovinska primanja. Navedene mirovine su ostvarene na temelju prava utvrđenih zakonima i drugim propisima za pojedine kategorije osiguranika - djelatne vojne osobe, policijske službenike, službene osobe s posebnim dužnostima i ovlastima u sigurnosno-obavještajnom sustavu i ovlaštene službene osobe u pravosuđu, zastupnike u Hrvatskom saboru, hrvatske branitelje, rudare istarskih ugljenokopa i radnike izložene azbestu, te druge povlaštene nespomenute kategorije osiguranika.

U okviru mirovina izvršenih za spomenute kategorije osiguranika, vrijednosno su najznačajnije mirovine hrvatskih branitelja u iznosu 4.997.365.722,00 kn (bez usklađenja i troškova rehabilitacije) i čine 69,6% rashoda za mirovine ostvarene prema povoljnijim uvjetima.

Koncem 2010. je bilo evidentirano ukupno 1 200 386 korisnika mirovine, od čega je 1 023 181 ili 85,2% korisnika ostvarilo mirovinu prema općim uvjetima o mirovinskom osiguranju (što je povećanje za 0,6% u odnosu na 2009.), a 177 205 ili 14,8% korisnika je ostvarilo povlaštenu mirovinu prema posebnim propisima.

Rashodi za druga mirovinska primanja u iznosu 9.671.811,00 kn se odnose na druge naknade za određene kategorije umirovljenika, od čega se vrijednosno značajnije naknade u iznosu 9.080.700,00 kn odnose na obračunane razlike kod usklađivanja najnižih mirovina hrvatskih branitelja.

Rashodi za zaposlene su izvršeni u iznosu 344.095.864,00 kn i čine 1,0% ukupnih rashoda. Odnose se na rashode za bruto plaće u iznosu 283.923.894,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 48.815.831,00 kn, te druge rashode za zaposlene u iznosu 11.356.139,00 kn. U odnosu na 2009., rashodi za zaposlene su manje izvršeni za 11.481.299,00 kn ili 3,2% zbog smanjenja broja zaposlenih, jer nisu isplaćivane stimulativne otpremnine, te zbog izmjene odredbi Pravilnika o radu, kojima su određena prava na solidarnu potporu.

Financijski rashodi su izvršeni u iznosu 107.505.094,00 kn i čine 0,3% ukupnih rashoda. U odnosu na izvršene rashode u 2009. u iznosu 153.304.815,00 kn, manje su izvršeni za 45.799.721,00 kn ili 29,9%. Razlozi smanjenja su što se u razdoblju od 2008. do 2010. broj korisnika kojima se mirovinska primanja isplaćuju putem Hrvatske pošte smanjio na godišnjoj razini za 25 261, jer se umirovljenici opredjeljuju za isplatu mirovina preko tekućih računa. Od 1. siječnja 2010. isplate mirovinskih primanja preko pošte su oslobođene plaćanja poreza na dodanu vrijednost, što je utjecalo na smanjenje iznosa naknade Hrvatskoj pošti.

Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 106.777.011,00 kn, zatezne kamate u iznosu 421.313,00 kn, negativne tečajne razlike i druge nespomenute financijske rashode u iznosu 306.770,00 kn. Vrijednosno najznačajniji financijski rashodi se odnose na isplatu mirovina (za usluge platnog prometa i bankarske usluge) u iznosu 105.646.652,00 kn. Rashodi za usluge platnog prometa i bankarske usluge za isplatu mirovina se odnose najvećim dijelom na obračunane naknade za isplatu mirovinskih primanja preko Hrvatske pošte u iznosu 100.869.275,00 kn, te naknade poslovnoj banci za isplatu mirovina u inozemstvo u iznosu 4.777.377,00 kn.

S obzirom da približno 25,0% umirovljenika prima mirovinu putem Hrvatske pošte, obračunava se naknada u određenom postotku od ukupne vrijednosti mjesečne isplate mirovinskih i invalidskih primanja koje Zavod upućuje na isplatu putem Hrvatske pošte, na temelju samoupravnog sporazuma zaključenog u ranijim godinama. Za isplatu mirovina putem poslovnih banaka ne obračunava se naknada, osim za isplatu u inozemstvo putem jedne poslovne banke.

Materijalni rashodi su izvršeni u iznosu 107.075.796,00 kn i čine 0,3% ukupnih rashoda. Manje su izvršeni za 11.147.902,00 kn ili 9,4% u odnosu na 2009. Odnose se na rashode za usluge u iznosu 66.351.714,00 kn, naknade troškova zaposlenima u iznosu 16.687.695,00 kn, materijal i energiju u iznosu 15.669.683,00 kn, te druge nespomenute rashode poslovanja u iznosu 8.366.704,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su izvršeni u iznosu 32.635.522,00 kn i čine 0,1% ukupnih rashoda. U odnosu na 2009. kada su iznosili 41.145.726,00 kn, manje su izvršeni za 8.510.204,00 kn ili 20,7%. Odnose se na dodatna ulaganja u građevinske objekte (u 12 područnih službi i središnjoj službi) u iznosu 21.640.376,00 kn, ulaganja u računalne programe središnje službe u iznosu 2.665.896,00 kn, nabavu uredske i druge opreme i namještaja u iznosu 5.977.502,00 kn, nabavu licenci u središnjoj službi u iznosu 2.346.828,00 kn, te nabavu djela likovnih umjetnika u iznosu 4.920,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi za nefinancijsku imovinu su vezani za ulaganja u završetak rekonstrukcije i opremanje poslovnih objekata u područnoj službi Karlovac u iznosu 11.263.373,00 kn i područnoj službi Rijeka u iznosu 8.286.517,00 kn, što čini 59,9% ukupno izvršenih rashoda za nefinancijsku imovinu.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2010., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 8.895.127.011,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2010.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2010.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	860.703.808,00	860.159.151,00	99,9
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	7.577.384,00	7.577.384,00	100,0
1.2.	Građevinski objekti	736.477.533,00	762.705.102,00	103,6
1.3.	Postrojenja i oprema	39.922.894,00	30.200.602,00	75,6
1.4.	Prijevozna sredstva	703.525,00	404.176,00	57,5
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	19.250.794,00	12.157,00	0,1
1.6.	Druga nefinancijska imovina	56.771.678,00	59.259.730,00	104,4
2.	Financijska imovina	8.438.145.428,00	8.034.967.860,00	95,2
2.1.	Novčana sredstva	34.191.941,00	36.144.341,00	105,7
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi	10.819.534,00	10.819.533,00	100,0
2.3.	Potraživanja	1.788.492.032,00	1.751.214.672,00	97,9
2.4.	Dani zajmovi	136.208.347,00	98.124.530,00	72,0
2.5.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	3.556.814.587,00	3.221.157.763,00	90,6
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	2.911.618.987,00	2.917.507.021,00	100,2
	Ukupno imovina	9.298.849.236,00	8.895.127.011,00	95,7
3.	Obveze	2.992.886.138,00	3.035.182.102,00	101,4
4.	Vlastiti izvori	6.305.963.098,00	5.859.944.909,00	92,9
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	9.298.849.236,00	8.895.127.011,00	95,7
	Izvanbilančni zapisi	44.002.129.348,00	43.317.431.370,00	98,4

Koncem 2010. vrijednost imovine, odnosno obveze i vlastiti izvori je manja za 403.722.225,00 kn, odnosno 4,3%, u odnosu na stanje početkom 2010.

Smanjenje vrijednosti imovine se odnosi na smanjenje financijske imovine u iznosu 403.177.568,00 kn i nefinancijske imovine u iznosu 544.657,00 kn.

U okviru financijske imovine, vrijednosno je značajnije smanjenje vrijednosti dionica i udjela tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora u iznosu 335.656.824,00 kn, potraživanja za zajmove tuzemnim trgovačkim društvima, obrtnicima, malom i srednjem poduzetništvu izvan javnog sektora vezano uz prodaju dionica i udjela u iznosu 37.752.414,00 kn i potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 30.908.879,00 kn (dok se povećanje financijske imovine odnosi na rashode budućeg razdoblja u iznosu 5.888.034,00 kn i novčana sredstva u iznosu 1.952.400,00 kn). Vrijednosno najznačajnije smanjenje potraživanja za prihode poslovanja se odnosi na smanjenje potraživanja od društva HMO za naplaćene prihode od investicijskih fondova za 23.730.632,00 kn (početkom 2010. su iznosila 25.379.631,00 kn, a koncem godine 1.648.999,00 kn, odnosno smanjena su za 93,5%).

Smanjenje obveza i vlastitih izvora za 403.722.225,00 kn ili 4,3%, je rezultat smanjenja vlastitih izvora Zavoda za 446.018.189,00 kn ili 7,1%, te povećanja obveza za 42.295.964,00 kn ili 1,4%. Vrijednosno je najznačajnije smanjenje vlastitih izvora vlasništva za financijsku imovinu u iznosu 373.707.754,00 kn, što je najvećim dijelom rezultat smanjenje vrijednosti portfelja Zavoda u Hrvatskom fondu za privatizaciju. Vrijednosno je najznačajnije, u okviru drugih tekućih obveza, povećanje obveza za uplate, odnosno preračune mirovina, vezane uz provedbu odredbi članka 43. Ugovora o socijalnom osiguranju zaključenog s Federacijom Bosne i Hercegovine u iznosu 53.063.034,00 kn, dok su značajnije smanjene obveze za isplatu mirovina i drugih mirovinskih primanja u iznosu 9.932.940,00 kn i obveze za financijske rashode za 2.986.389,00 kn.

Vrijednost financijske imovine koncem 2010. je iznosila 8.034.967.860,00 kn, a odnosi se na dionice i udjele u iznosu 3.198.346.770,00 kn, rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 2.917.507.021,00 kn, ukupna potraživanja u iznosu 1.751.214.672,00 kn, zajmove trgovačkim društvima u iznosu 98.124.530,00 kn, novčana sredstva u banci u iznosu 36.144.341,00 kn, obveznice dobivene za prodane stanove bivšim nositeljima stanarskog prava za staru deviznu štednju i za konvertibilnu valutu u iznosu 22.810.993,00 kn, te depozite, odnosno plog sredstava iz bivšeg stambenog fonda u poslovnu banku za osiguranje stambenih kredita zaposlenicima u iznosu 10.819.533,00 kn.

Dionice i udjeli u glavnici se odnose na dionice i udjele u 106 trgovačkih društava i banaka, koje je Zavod stekao u postupku pretvorbe društvenih poduzeća u iznosu 2.807.919.822,00 kn, dionice i udjele u trgovačkim društvima i bankama u stečaju u iznosu 700.827.814,00 kn (za ukupnu vrijednost navedenih dionica u poslovnim knjigama je proveden ispravak vrijednosti), dionice u Kapitalnom fondu d.d. u iznosu 384.520.100,00 kn, dionice društava u sudskom postupku (iz portfelja Zavoda u društvu HMO) u iznosu 17.079.812,00 kn (za ukupnu vrijednost navedenih dionica u poslovnim knjigama je proveden ispravak vrijednosti), dionice više društava u iznosu 886.848,00 kn, osnivački ulog u društvu HMID u iznosu 5.000.000,00 kn, te u društvu HMO u iznosu 20.000,00 kn. Prema izvješću o poslovanju društva HMO, koje vodi evidenciju i sudjeluje u upravljanju trgovačkih društava iz portfelja Zavoda u suradnji s Hrvatskim fondom za privatizaciju kojem su dionice Zavoda prenesene na upravljane i gospodarenje, nominalna vrijednost ukupnog portfelja Zavoda koncem 2009. je iznosila 3.126.525.491,00 kn. Tijekom 2010. je smanjena za 318.605.669,00 kn ili 10,2%, te je koncem 2010. nominalna vrijednost 106 društava iz portfelja Zavoda iznosila 2.807.919.822,00 kn.

Pored navedenog portfelja Zavoda, koji se odnosi na društva koja redovito posluju, u portfelju Zavoda se nalaze 32 društva i banke u stečaju čija je nominalna vrijednost koncem 2010. iznosila 700.827.814,00 kn, što je za 299.980.669,00 kn ili 30,0% manje u odnosu na stanje koncem 2009., kada je nominalna vrijednost društava u stečaju u portfelju Zavoda iznosila 1.000.808.483,00 kn. Tijekom 2010. je zaključeno sedam stečajnih postupaka. Dionice u Kapitalnom fondu d.d. se odnose na dionice 18 društava prenesenih i upisanih u temeljni kapital navedenog fonda.

Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda su povećani u 2010. u odnosu na 2009. za 5.888.034,00 kn ili 0,2%, a odnose se na mirovine i mirovinska primanja u iznosu 2.876.237.115,00 kn i plaće u iznosu 29.112.444,00 kn obračunane za prosinac 2010. isplaćene u siječnju 2011., materijalne troškove u iznosu 12.138.296,00 kn, te nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 19.166,00 kn.

Ukupna potraživanja, bez ispravka vrijednosti, su koncem 2010. iznosila 1.759.480.353,00 kn, ispravak vrijednosti 8.265.681,00 kn, te su potraživanja nakon ispravka vrijednosti iznosila 1.751.214.672,00 kn. Ispravak vrijednosti se odnosi na doprinose u iznosu 2.198.286,00 kn i prihode od imovine u ukupnom iznosu 6.067.395,00 kn (od čega se na ispravak sumnjivih i spornih potraživanja za dividende odnosi 5.037.463,00 kn, a prema ugovoru o upravljanju 1.029.932,00 kn).

Potraživanja u iznosu 1.751.214.672,00 kn se odnose na potraživanja prema posebnim propisima u iznosu 1.504.841.921,00 kn, potraživanja za prodane stanove bivšim nositeljima stanarskog prava i stanove u vlasništvu Zavoda prema odluci ravnatelja i uz suglasnost upravnog vijeća Zavoda na obročnu otplatu u iznosu 111.962.200,00 kn, potraživanja za doprinose u iznosu 66.405.031,00 kn, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 23.894.105,00 kn, potraživanja za namjenska sredstva stambenog fonda uplaćena u državni proračun i od najma poslovnog prostora u iznosu 29.579.258,00 kn, potraživanja od državnog proračuna za jamstvene pologe u iznosu 13.849.116,00 kn, potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanja i plaćene zajedničke troškove u iznosu 480.257,00 kn, te druga potraživanja u iznosu 202.784,00 kn.

Potraživanja prema posebnim propisima u iznosu 1.504.841.921,00 kn se odnose na potraživanja za više ustupljeni portfelj Fondu u iznosu 935.047.734,00 kn, potraživanja iz državnog proračuna iz ranijih godina za isplate mirovina u iznosu 376.290.834,00 kn, potraživanja prema regresima za nepripadne isplate mirovina u iznosu 92.343.030,00 kn, potraživanja od banaka i potraživanja dojavljena Pravnoj službi za povrat nepripadnih isplata mirovina u iznosu 28.193.403,00 kn, potraživanja za zapošljavanje invalida u iznosu 33.734.303,00 kn, potraživanja za naknadu šteta u iznosu 32.481.002,00 kn, te druga potraživanja u iznosu 6.751.615,00 kn.

Stanje potraživanja za više ustupljeni portfelj Fondu u iznosu 935.047.734,00 kn i potraživanja iz državnog proračuna iz ranijih godina za isplate mirovina u iznosu 376.290.834,00 kn se nije mijenjalo tijekom 2010.

Potraživanja za više ustupljeni portfelj Fondu se odnose na usklađeno stanje ukupnog duga Fonda prema Zavodu za više ustupljeni portfelj kod zamjene dionica između Fonda i Zavoda u razdoblju od 1994. do 2002. u iznosu 914.571.639,00 kn, te povećanje duga Fonda prema Zavodu u 2009. u iznosu 20.476.095,00 kn za nominalnu vrijednost pet društava, za koja je Zavod u svibnju 2005. i svibnju 2006. dao naknadnu suglasnost Fondu za zaključenje ugovora o prijenosu. Također, Fond je prihvatio potraživanja u iznosu 168.813.962,00 kn za prodane dionice i udjele iz portfelja Zavoda (nominalne vrijednosti 768.222.970,00 kn) na Varaždinskoj burzi, za pokriće kapitalnih izdataka u okviru privatizacije prema modelu A.

Fond je trebao u svojim poslovnim knjigama evidentirati priznate obveze prema Zavodu u navedenom iznosu. Poduzimane su aktivnosti za rješavanje utvrđenih i priznatih potraživanja i obveza.

Potraživanja iz državnog proračuna za isplate mirovina u iznosu 376.290.834,00 kn se odnose na potraživanja za manje uplaćena sredstva do lipnja 2001. za mirovine prema posebnim propisima, koje su podmirene iz sredstava Zavoda. Od srpnja 2001. se isplata mirovina i mirovinskih primanja obavlja s računa državnog proračuna. Poduzimane su aktivnosti za rješavanje navedenih potraživanja s Ministarstvom financija, bez postignutog dogovora.

Potraživanja za nepripadne isplate mirovina prema regresnim zahtjevima i isplaćene putem banaka su iznosila 120.536.433,00 kn, što je povećanje za 6.439.014,00 kn ili 5,6% u odnosu na 2009. kada su iznosila 114.097.419,00 kn. Potraživanja se odnose na više isplaćena sredstva korisnicima mirovina i drugih mirovinskih primanja zbog smrti korisnika mirovine, prestanka školovanja člana obitelji, isplate zaštitnog dodatka u većem iznosu, pogrešnih izračuna, te isplate obiteljske mirovine korisnicima za vrijeme trajanja redovnog školovanja. Postupak za povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja (regresni postupak) pokreće pravna služba Zavoda na temelju obavijesti odsjeka za obračun mirovinskih primanja po područnim službama. Poduzimane su aktivnosti u područnim službama za smanjenje mogućnosti nastanka nepripadnih isplata mirovina i mirovinskih primanja, te ubrzanje naplate evidentiranih potraživanja za nepripadno isplaćene mirovine.

Potraživanja za zapošljavanje invalida u iznosu 33.734.303,00 kn se odnose na potraživanja od pravnih osoba za sredstva poticaja za zapošljavanje invalida isplaćena do 1998., koja nisu opravdana. Dio potraživanja u iznosu 32.386.943,00 kn je utužen, a neutužena potraživanja iznose 1.347.360,00 kn. Navedena potraživanja su smanjena za 1.941.795,00 kn u odnosu na stanje početkom 2010. kada su iznosila 35.676.098,00 kn. Smanjenje se odnosi na potraživanja za koja je utvrđeno da su nenaplativa, jer su nad dužnicima okončani stečajni postupci i brisani su iz sudskog registra.

Potraživanja za naknadu šteta su iznosila 32.481.002,00 kn, od čega potraživanja od društava u stečaju iznose 6.656.491,00 kn, od drugih društava 16.397.778,00 kn, od osiguravajućih društava 8.284.587,00 kn, te od građana 1.142.146,00 kn. U odnosu na 2009., smanjena su za 3.336.791,00 kn, s time da su potraživanja od društava u stečaju smanjena za 5.786.880,00 kn, dok su druga potraživanja za naknadu šteta povećana za 2.450.089,00 kn (od drugih društava za 617.292,00 kn, osiguravajućih društava za 994.634,00 kn, te od građana za 838.163,00 kn). Najznačajnije smanjenje potraživanja za naknadu šteta od društava u stečaju u iznosu 5.781.182,00 kn ili 99,9% se odnosi na potraživanja za koja je utvrđeno da su nenaplativa (jer su nad dužnicima okončani stečajni postupci i brisani su iz sudskog registra). Tijekom 2010. naknade šteta vezano za druga potraživanja su obračunane u iznosu 25.118.767,00 kn, a naplaćeno je 22.668.678,00 kn i to: od drugih društava su obračunana potraživanja u iznosu 8.609.858,00 kn, a naplaćeno je 7.992.566,00 kn, od osiguravajućih društava su obračunana u iznosu 15.618.925,00 kn, a naplaćeno je 14.624.291,00 kn, dok su od građana obračunana potraživanja za naknadu šteta u iznosu 889.984,00 kn, a naplaćena su u iznosu 51.821,00 kn ili 5,8%. Prema odredbama Zakona, Zavod ima pravo na naknadu štete za davanja iz mirovinskog osiguranja od osobe koja je uzrokovala invalidnost ili smrt osigurane osobe, od poslodavca ako je šteta nastala zbog neizvršavanja njegove zakonske ili ugovorne obveze, te od osiguravajućeg društva kod kojega su vlasnici i korisnici motornih vozila osigurani od odgovornosti za štetu.

Tijekom 2010. na ime štete je ukupno naplaćeno 22.674.376,00 kn, što je za 4.699.921,00 kn ili 26,1% više od naplate šteta u 2009. u iznosu 17.974.455,00 kn. Od društava u stečaju u 2009. nije bilo naplate potraživanja s osnova naknade šteta.

Zbog navedenog je do konca svibnja 2010. sastavljen pregled potraživanja za naknadu štete od društava u stečaju prema područnim službama Zavoda, te su u slučajevima okončanja stečajnog postupka i brisanja iz sudskog registra do sredine lipnja 2010. donesene odluke o otpisu nenaplativih potraživanja u iznosu 3.569.256,00 kn, koje su evidentirane u poslovnim knjigama. Do konca 2010. je još otpisano 2.211.926,00 kn, te su ukupno otpisana nenaplativa potraživanja za naknadu šteta od društava u stečaju iznosila 5.781.182,00 kn.

Na koncu 2010., dospjela potraživanja su iznosila 1.481.713.137,00 kn (u 2009. su iznosila 1.590.080.000,00 kn), nedospjela su potraživanja u iznosu 170.525.925,00 kn, a sumnjiva i sporna potraživanja su iskazana u iznosu 98.975.610,00 kn.

Zajmovi trgovačkim društvima su iznosili 98.124.530,00 kn, a u odnosu na 2009. (kada su iznosili 136.208.347,00 kn) su smanjeni za 38.083.817,00 kn ili 30,0%. Odnose se na potraživanja od društva HMO za prodane dionice i udjele u iznosu 97.981.062,00 kn (pri čemu sumnjiva i sporna potraživanja za prodane dionice 26 trgovačkih društava u ranijem razdoblju čija je naplata upitna iznose 43.103.330,00 kn, za koja je u poslovnim knjigama proveden ispravak vrijednosti), te druga potraživanja u iznosu 143.468,00 kn. Za naplatu sumnjivih i spornih potraživanja pokrenuti su sudski postupci koji nisu okončani, a nad pojedinim kupcima je pokrenut stečajni postupak te su potraživanja prijavljena u stečajnu masu. Prema procjeni društva HMO, od navedenog iznosa sumnjivih i spornih potraživanja za otpis je predloženo 2.838.445,00 kn, što se odnosi na četiri društva.

Obveze su koncem 2010. iznosile 3.035.182.102,00 kn, što je za 42.295.964,00 kn ili 1,4% više u odnosu na stanje početak 2010. u iznosu 2.992.886.138,00 kn. Vrijednosno je značajnije povećanje drugih obveza za 55.842.838,00 kn ili 86,3% (početkom 2010. su iznosile 64.725.215,00 kn), dok su smanjene obveze za mirovine i mirovinska primanja u iznosu 9.932.940,00 kn i obveze za financijske rashode u iznosu 2.986.389,00 kn.

Odnose se na obveze za isplatu mirovina i mirovinska primanja za prosinac 2010. u iznosu 2.866.289.957,00 kn, plaće za prosinac 2010. u iznosu 29.122.301,00 kn, materijalne rashode u iznosu 9.123.518,00 kn, financijske rashode u iznosu 9.118.758,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 959.515,00 kn, te druge obveze u iznosu 120.568.053,00 kn.

U okviru drugih obveza, vrijednosno su značajnije obveze u ukupnom iznosu 119.157.035,00 kn, od čega se na obveze za uplate, odnosno preračune mirovina, vezane uz provedbu odredbi članka 43. Ugovora o socijalnom osiguranju zaključenog s Federacijom Bosne i Hercegovine odnosi 63.566.020,00 kn, obveze prema državnom proračunu 35.824.616,00 kn, obveze za jamčevine 13.849.116,00 kn, dok se na obveze za uplate, odnosno preračune mirovina, vezane uz provedbu odredbi članka 37. Ugovora o socijalnom osiguranju zaključenog s Republikom Slovenijom odnosi 5.917.283,00 kn.

Obveze za uplate, odnosno preračune mirovina, vezane uz provedbu odredbi članka 43. Ugovora o socijalnom osiguranju zaključenog s Federacijom Bosne i Hercegovine su koncem 2009. iznosile 10.502.994,00 kn. Povećane su za 53.063.026,00 kn, te su koncem 2010. iznosile 63.566.020,00 kn. Prema obrazloženju Zavoda, na računima obveza za preračune mirovina, prema ranije zaključenim međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, privremeno se evidentiraju sredstva dok se doznačeni iznosi iz inozemstva ne rasporede po korisnicima mirovina, a dio obveza se odnosi i na obveze prema inozemnim mirovinskim fondovima.

Obveze prema državnom proračunu u iznosu 35.824.616,00 kn se nisu mijenjale tijekom 2010. Odnose se na obveze iz 1999., kada je Zavodu iz državnog proračuna doznačeno više sredstava u iznosu 62.085.930,00 kn na ime otkupa potraživanja za doprinose od brodogradilišta i poduzeća u sanaciji iz 1999. Na temelju sporazuma iz 2003. s Ministarstvom financija, Zavod je podmirio dio obveza u iznosu 26.261.314,00 kn, a razlika u iznosu 35.824.616,00 kn nije podmirena. Istodobno, u izvanbilančnoj evidenciji je iskazano potraživanje od državnog proračuna za doprinose od dva brodogradilišta u iznosu 46.876.734,00 kn.

Na koncu 2010., dospjele obveze su iznosile 2.209.493,00 kn, a plaćene su u siječnju 2011.

Obveze za isplatu mirovina i mirovinskih primanja za prosinac 2010. i za plaće za prosinac 2010. su podmirene u siječnju 2011., a za materijalne, financijske i kapitalne rashode su podmirene do konca veljače 2011.

Programi financirani u 2010.

U Zavodu se provode tri programa – Mirovine i mirovinska primanja, Administracija i upravljanje mirovinskim sustavom i Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika. Planirano je financiranje 21 aktivnosti u okviru navedenih programa u iznosu 35.586.704.160,00 kn.

Tijekom 2010. su financirane četiri skupine projekata:

- preustroj Zavoda koji obuhvaća pet projekata – Reinžinjerung poslovnih procesa (BPR), Reorganizacija kadrovske politike, ERP rješenje (Integralno upravljanje resursima Zavoda), Elektronički sustav za upravljanje dokumentacijom (ESUD), te SOA projekt (Servisno orijentirana arhitektura);
- projekti prve skupine koji imaju najviši stupanj važnosti – Provedba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju – I i II faza, Donošenje rješenja o prestanku prava po službenoj dužnosti, Automatsko IN, MS i OM rješenje nakon privremenog rješenja, Automatizacija privremenih rješenja zbog toga što ne postoji podatak o prosječnoj plaći, E – prijave HZMO-a, Projekt automatizacije poslova u slučaju preračuna mirovina s republikama bivše SFRJ, Automatizacija izrade i dostave požurnica inozemnom nositelju osiguranja, Ustege od mirovina, Evidentiranje podataka za obračun i izvještavanje o porezu na mirovine – od IV do VI faze, te Evidentiranje i obavještavanje o potraživanju nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja prema rješenju o promjeni opsega prava – I i II faza;
- projekti važni za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda – Medicinsko vještačenje – II i III faza, Izračun i automatska rješenja za osnovnu mirovinu za osiguranike drugog stupa – II faza, Zamjena radne knjižice, Razmjena podataka relevantnih za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i dječjeg doplatka, Provedba Zakona o izmjenama i dopunama ZOMO, Promjena osobnog identifikacijskog broja, Automatski obračun zaostalih mirovinskih primanja – od I do III faza, Automatska ponovna/naknadna isplata doplatka za djecu – I faza, Potraživanja za povrat nepripadno doznačenih mirovinskih primanja – IV faza, Izgradnja sustava stalne raspoloživosti IS i mogućnost nastavka rada u izvanrednim okolnostima (BCP&DRP), Redizajn, standardizacija i obrada papirnih izlaza, Informatizacija imovinsko-pravnih poslova, Evidencija o predmetima kontrole staža osiguranja, plaća, osnovica za obračun doprinosa i uplaćenih doprinosa, Akti HZMO-a, te Dopuna pomoćne knjige regresa i veze s ostalim sustavima;

- projekti na kojima je započet rad, ali neće biti dovršeni u 2010. – Uvođenje područne službe Zabok u funkciju (projekt je u mirovanju), Razmjena podataka s inozemnim nositeljima osiguranja (zemlje bivše SFRJ), Povrat nepripadno doznačenih mirovinskih primanja, Doznaka mirovinskih primanja, obračun poreza i ustega, te E zaprimanje zahtjeva u uredskom poslovanja – I i II faza.

II. REVIZIJA ZA 2010.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Zavoda.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Zavoda. Ispitana je primjena zakona, uputa, procedura, odluka i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola. Obavljena je analiza značajnih pokazatelja, te su istražene promjene i odstupanja od planiranih veličina. Podaci iskazani u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima uspoređeni su s planiranim i s podacima iz ranijeg razdoblja, u cilju utvrđivanja područja rizika.

Revizijski dokazi su prikupljeni provjerom i analizom poslovnih knjiga, knjigovodstvenih isprava i druge dokumentacije koje su dokaz o nastalim poslovnim događajima i na temelju koje su poslovni događaji evidentirani u poslovnim knjigama. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, a brojnije vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, dokumentacija u vezi s obračunom autorskih honorara i ugovora o djelu, ulazni računi, te ostvarivanje vlastitih prihoda. Korišteno je izvješće o radu i poslovanju, izvješće o financijskom poslovanju, te izvještaji o provedbi pojedinih aktivnosti, projekata i programa. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba (predstojnici ureda, načelnici odjela, voditelji i koordinatori određenih aktivnosti, projekata i programa, te drugi zaposlenici) o pojedinim poslovnim događajima vezanim za poslovne aktivnosti, posebno sustav unutarnjih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, potraživanja i obveze, prihode, rashode, te provođenje javne nabave i izvršenje zaključenih ugovora.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2009.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Zavoda za 2009., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo bezuvjetno mišljenje.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti koje bi značajnije utjecale na realnost i istinitost financijskih izvještaja te poslovanja Zavoda.

Nalaz za 2010.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih financijskih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze, programi i projekti financirani u 2010., te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti, a dane su određene preporuke za sustav unutarnjih financijskih kontrola.

1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

1.1. Zavod je donio Izmjene i dopune Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola, u skladu sa Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru Republike Hrvatske za razdoblje 2009. – 2011. (dalje u tekstu: Strategija), te se provode aktivnosti određene Planom. Imenovane su osobe odgovorne za uspostavu i provedbu sustava unutarnjih financijskih kontrola (voditelj za financijsko upravljanje i kontrole, koordinator za financijsko upravljanje i kontrole te osoba zadužena za nepravilnosti). Prema procjeni čelnika nije utvrđena potreba za imenovanjem financijskog kontrolora i radne skupine, nego su u listopadu 2007. imenovani stručni zaposlenici kao podrška uredu u uspostavi i razvoju financijskog upravljanja i kontrola. U siječnju 2010. je imenovana osoba za koordinaciju uspostave procesa upravljanja rizicima, u skladu sa Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima kod korisnika proračuna. Prema odredbama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu iz siječnja 2010., poslovi financijskog upravljanja i kontrole su stavljeni u nadležnost Sektora ekonomskih poslova, a Ured za financijsko upravljanje i kontrolu preimenovan je u Ured za kontrolu i ostao je samostalna ustrojstvena jedinica Zavoda nadležna za kontrolu. Aktivnosti vezane uz provedbu financijskog upravljanja i kontrola su najvećim dijelom realizirane (donesen je Strateški plan Zavoda za razdoblje od 2010. do 2012., izjava o misiji, viziji i ključnim ciljevima, izvršena je procjena pet komponenti unutarnje kontrole, izrađen je opis poslovnih procesa i utvrđene aktivnosti u svakom procesu, izrađena je knjiga i mapa poslovnih procesa koja obuhvaća dijagram tijeka poslovnih procesa, te uspostavljen registar rizika). Strategija upravljanja rizicima nije donesena, a u skladu s Izmjenama i dopunama Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola, rok donošenja je do konca 2011. Ministarstvu financija je dostavljeno Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola za 2010., koje sadrži samoprocjenu financijskog upravljanja i kontrola.

Ustrojen je Ured unutarnje revizije kao samostalna jedinica izravno odgovorna ravnatelju Zavoda, čija je nadležnost uređena Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu. Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta Zavoda, predviđeno je sedam izvršitelja, a u vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2011.) bilo je zaposleno pet izvršitelja (od kojih četiri posjeduju ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova revizije). Koncem prosinca 2009., na temelju procjene rizika, izrađen je Strateški plan unutarnje revizije za razdoblje od 2010. do 2012., na temelju kojeg je izrađen godišnji plan unutarnje revizije za 2010. Planirano je obaviti pet, a obavljene su četiri revizije. Provedbom stalnog unutarnjeg ocjenjivanja je utvrđeno da jedna revizija nije zadovoljila postavljene kriterije kvalitete (nije obavljena prema propisanoj metodologiji i u skladu s revizijskim standardima, te ciljevima unutarnje revizije), zbog čega u 2010. nije obavljen planirani broj revizija. Sastavljena su izvješća koja su dostavljena ravnatelju Zavoda i revidiranim jedinicama.

Izvešća sadrže, između ostalog, nalaze, mišljenja i preporuke, zaključke, te plan provedbe preporuka. U konačnim revizorskim izvješćima (u razdoblju od 2007. do 2010.) dano je 166 preporuka koje su revidirani subjekti prihvatili, od čega 73 nije provedeno (dospjelo je devet preporuka).

Kontrola se provodi i u okviru četiri sektora u kojima su ustrojeni posebni odjeli za kontrole i instruktazu, koji prema utvrđenom programu rada obavljaju kontrolu i instruktaze određenih poslovnih područja. Ured za kontrolu je, na temelju izvješća navedenih odjela, u svibnju 2011. sastavio izvješće o izvršenju aktivnosti u vezi s provedbom naloga, preporuka i mišljenja koje su dali navedeni odjeli u obavljenim kontrolama i instruktazama unutarnjih ustrojstvenih jedinica tijekom 2010. Prema navedenom izvješću, tijekom 2010. u ustrojstvenim jedinicama je obavljeno 46 kontrola i četiri instruktaze sljedećih poslovnih područja: poslova provedbe mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, provedbe međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, ekonomsko-financijskih poslova, imovinsko-pravnih poslova, te uredskog poslovanja. Izvješća navedenih odjela se kontinuirano analiziraju kako bi se utvrdile slabosti i propusti u kontroliranim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama, te u suradnji s odgovornim osobama predložile mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

S obzirom da se sustav unutarnjih financijskih kontrola uspostavlja i razvija u skladu s propisima koji određuju ovo područje, potrebno je i nadalje provoditi aktivnosti u dijelu financijskog upravljanja i kontrola u skladu s donesenim izmjenama Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola. Uspostavljene su unutarnje prethodne i naknadne kontrole koje se provode putem nadzora posebnih odjela za kontrole i instruktazu ustrojjenih u okviru četiri sektora, te putem ureda za kontrolu u kojem se provode postupci nadzora svih poslova iz djelatnosti Zavoda.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje razvijati učinkovit sustav financijskog upravljanja i kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06) i Strategijom, te drugim provedbenim propisima i Planom uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola. Također se predlaže poduzimanje aktivnosti na provođenju preporuka unutarnje revizije u cilju poboljšanja pojedinih poslovnih procesa Zavoda.

- 1.2. *Zavod je prihvatio preporuke vezano za sustav unutarnjih financijskih kontrola. Obrazložio je da kontinuirano radi na unaprjeđenju poslovanja i nadalje će poduzimati aktivnosti na provođenju započelih projekata, razvijati sustav financijskog upravljanja i kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i Strategijom, te poduzimati aktivnosti na provođenju preporuka unutarnje revizije u cilju poboljšanja pojedinih poslovnih procesa u Zavodu.*

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Zavoda za 2010. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja, te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. U 2010. Zavod je obavljao poslove iz djelokruga koji se odnose na obvezno mirovinsko osiguranja na temelju generacijske solidarnosti, provedbu postupka za ostvarivanje prava na doplatak za djecu, vođenje evidencija o osiguranim osobama, obveznicima uplate doprinosa i drugih davanja, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i prava na doplatak za djecu, provjeru poslovnih knjiga, financijske dokumentacije i drugih evidencija obveznika plaćanja doprinosa, upravljanje prikupljenim sredstvima, provedbu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, te unaprjeđenje rada i poslovanja, u okviru kojih se provodi više aktivnosti i projekata. Koncem 2010. u Zavodu su bila 3 193 zaposlenika. U revidiranom razdoblju zakonski predstavnik je bio Mile Rukavina. Prihodi su ostvareni u iznosu 35.498.712.080,00 kn, rashodi su izvršeni u iznosu 35.477.349.809,00 kn, te je ostvaren višak prihoda u iznosu 21.362.271,00 kn. Iz državnog proračuna su ostvarena sredstva u iznosu 35.413.328.050,00 kn i sudjeluju s 99,8% u ukupnim приходima. Rashodi su izvršeni za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja za mirovine i druga mirovinska primanja u iznosu 34.885.958.289,00 kn koji čine 98,3% ukupnih rashoda, za zaposlene u iznosu 344.095.864,00 kn, financijske rashode u iznosu 107.505.094,00 kn, materijalne rashode u iznosu 107.075.796,00 kn, za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 32.635.522,00 kn, te za druge rashode u iznosu 79.244,00 kn. Financirana su tri programa u okviru kojih je provođena 21 aktivnost. Pored pet projekata u okviru preustroja Zavoda, provodilo se i 30 drugih projekata vezanih za unaprjeđenje rada i poslovanja (od čega 29 planiranih, te jedan izvanredni projekt). Realizirano je pet projekata, u pet projekata su završene pojedine faze, a rad na preostalim projektima se nastavio u 2011. Prema izvješću o radu i poslovanju, ključne planirane aktivnosti i poslovi u Programu rada za 2010. su obavljani, a provedba određenih aktivnosti je u tijeku.

Potraživanja su iznosila 1.751.214.672,00 kn, a odnose se na potraživanja prema posebnim propisima u iznosu 1.504.841.921,00 kn, potraživanja za prodane stanove bivšim nositeljima stanarskog prava i stanove u vlasništvu Zavoda prema odluci ravnatelja i uz suglasnost upravnog vijeća Zavoda na obročnu otplatu u iznosu 111.962.200,00 kn, potraživanja za doprinose u iznosu 66.405.031,00 kn, potraživanja za prihode od imovine u iznosu 23.894.105,00 kn, potraživanja za namjenska sredstva stambenog fonda uplaćena u državni proračun i od najma poslovnog prostora u iznosu 29.579.258,00 kn, potraživanja od državnog proračuna za jamstvene pologe u iznosu 13.849.116,00 kn, potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanja i plaćene zajedničke troškove u iznosu 480.257,00 kn, te druga potraživanja u iznosu 202.784,00 kn. U odnosu na stanje početkom 2010., potraživanja su smanjena za 37.277.360,00 kn ili 2,1%.

Obveze su iznosile 3.035.182.102,00 kn. U odnosu na 2009. su povećane za 42.295.964,00 kn, pri čemu su vrijednosno značajnije povećane druge obveze za 55.842.838,00 kn ili 86,3%, dok su smanjene obveze za mirovine i mirovinska primanja u iznosu 9.932.940,00 kn i obveze za financijske rashode u iznosu 2.986.389,00 kn.

Prema izvješću o javnoj nabavi, provedeno je 109 postupaka javne nabave i ugovorena je nabava roba, usluga i radova u vrijednosti 57.759.773,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Uz primjenu odredbi članka 5. Zakona o javnoj nabavi, zaključeno je pet ugovora o nabavi roba, usluga i radova u vrijednosti 3.325.685,00 kn. Odlukama ravnatelja je poništeno devet postupaka javne nabave, dok je rješenjem Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave poništen otvoreni postupak javne nabave s namjerom zaključenja okvirnog sporazuma.

Sustav unutarnjih financijskih kontrola se uspostavlja i razvija u skladu s propisima te je i nadalje potrebno provoditi aktivnosti u dijelu financijskog upravljanja i kontrola u skladu s donesenim izmjenama Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola. Uspostavljene su unutarnje prethodne i naknadne kontrole koje se provode putem nadzora posebnih odjela za kontrole i instruktazu ustrojenih u okviru četiri sektora, te putem ureda za kontrolu u kojem se provode postupci nadzora svih poslova iz djelatnosti Zavoda.

Obavljenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti koji bi utjecali na istinitost financijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i propisima, te je izraženo bezuvjetno mišljenje.